

Ida-Viru maakonna arengustrateegia 2030+ strateegiakontseptsioon

20.06.2018

Strateegia lähteanalüüs valmib lõplikult juuli alguseks

Senise analüüsi ning kogutud sisendi (fookusgrupid, intervjuud, statistilised andmed, strateegiaseminar) põhjal võib Ida-Viru maakonna arengustrateegia strateegiakontseptsiooni kirjeldada järgmiselt.

Visioon

Aastaks 2030 on Ida-Viru maakond majanduslikult hästi arenenud, kiirete transpordiühendustega ning hinnatud elukeskkonnaga regioon, moodustades osa arenevast Soome lahe majanduspiirkonnast.

Visioonikirjeldus rõhutab maakonna kuulumist Soome lahe arenguregiooni, mis hõlmab Tallinna, Helsingi ning Sankt Peterburi linnapiirkondi ning nende vahele jäävaid tööstus-, logistika- ja rekreatsioonialasid. Soome lahe regiooni suurlinnapiirkondade kasv toob kaasa arenguvõimalused ka nende vahel asuvatele aladele, millest üks on Ida-Viru maakond.

Joonis 1. Soome lahe arenguregioon.

Arengustrateegia eesmärgid

Ida-Viru maakonna arengustrateegia 2030+ eesmärgid kirjeldavad kokku lepitud seisundeid, kuhu konkreetsetes valdkonnas maakond soovib 2030 järgseteks aastateks jõuda. Eesmärgipüstitus koosneb eesmärgist, selle saavutamise hindamise mõõdikust ja sihist, ehk mõõdiku praegusest ehk baasväärtusest ning soovitud väärtusest.

Taristu ja elukeskkond

Aastaks 2030+ on Ida-Virumaal kaasaegne ja kvaliteetne elu- ja ettevõtluskeskkond, mis tugineb puhtale looduskeskkonnale, moodsale ja mitmekesisele taristule ning kaasaegsetele energialahendustele

Mõõdik	Baasväärtus	Siht 2030+
Rändesaldo	-1616 (2016 Statistikaamet)	0
Keskmine brutokuupalk	6-s maakond Eestis (2018 I kv), 71% Tallinna brutokuupalgast	3-s maakond Eestis, 90% Tallinna brutokuupalgast
Ajakulu Tallinnasse ja Peterburi jõudmiseks	Jõhvi – Tallinn (Ülemiste 1,35) 1.45 h rongiga Jõhvi-Peterburi 6 h rongiga Kaubamaht Sillamäe sadamas 6320 tuh tonni ¹ (2016)	Jõhvi – Tallinn (Ülemiste) 0,45 h rongiga Narva-Tallinn (Ülemiste) 1 h Jõhvi – Peterburi 3 h rongiga Sillamäe sadama kaubamahu kasv
Ajakulu maakondlike teenusteni jõudmiseks		Kuni 30 min
Kinnisvara hind vs eesti keskmine	Oluliselt madalam	Üle keskmise

Eesmärgi saavutamiseks kavandatakse strateegilise tegevussuunad

- Elukeskkonna oluline parandamine sh. ühistransport
- Kõrgelt kvalifitseeritud töökohtade loomine
- Kiire kauba ja inimeste veo tagamine (sealhulgas laevauhendus Soomega)
- Looduskeskkonna seisundi kaitse ja parandamine sh. veekogud, jäätmekäitlus
- Tööstusalade ja kaevandusalade väljaarendamine uues funktsionaalsuses sh. kaevandusalade sulgemise järgse veerežiimi muutustest tulenevate tagajärgede vältimine ja leevendamine
- Kinnisvaraturu korrastamine (elukondlik, tööstus jm.)
- Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamine

¹ Eesti Sadamate Liidu andmetel

Haridus

Aastaks 2030+ pakutakse Ida-Virumaa kompleksset haridust, mis tagab õppuritele minimaalselt kolme keele oskuse, tugevad digipädevused ning ettevõtliku eluhoiaku

Mõõdik	Baasväärtus	Siht 2030+
Kaasaegse õppe kvaliteedisüsteemiga ühinenud õppeasutuste arv	17 (2018)	90%
Vene keele võõrkeelena õppijate arv üldhariduskoolides	1717 (Haridussilm) ²	4000

Aastaks 2030+ on Ida-Viru maakond atraktiivne koht kõrghariduse omandamiseks maakonnavälistele noortele.

Mõõdik	Baasväärtus	Siht 2030+
Maakonnas pakutavate unikaalsete kõrghariduse õppekavade arv ³	1 magistriõppekava, 1 bakalaureuseõppe kava	Vähemalt 3 unikaalset magistriõppekava
Magistriõppekavade arv	2	4
Maakonnaväliste tudengite arv	90	215 ⁴

Eesmärkide saavutamiseks kavandatakse strateegilised arengusuunad

- Ühtse eri tasandeid hõlmava haridussüsteemi väljaarendamine ning ühtne koordineerimine
- Rahvusvahelistumine
- Digipädevuste arendamine
- Õppemetoodikate mitmekesistamine (sh. ettevõtlusõppe juurutamine, ettevõtliku õppe juurutamine), kaasaegse õppe kvaliteedisüsteemi arendamine
- Elukestva õppe juurutamine
- Koolijuhtide, õpetajate ja tugispetsialistide koolitamine
- Haridusvaldkonna tihedam lõimimine teiste eluvaldkondadega – ettevõtlus, turism, kultuur, sport jm.
- Formaalse ja mitteformaalse hariduse tihedam lõimimine
- Unikaalsete õppekavade juurutamine
- Huvitegevuste kättesaadavuse parandamine
- Haridussüsteemi toetava ühistranspordi arendamine

² Inglise keele võõrkeelena õppijate arv 11 565, eesti õppekeelele inglise keele õppijate arv 4256 õppeaastal 17/18 Haridussilm

³ TÜ Narva kolledži ja TTÜ Virumaa kolledži andmed

⁴ TTÜ Virumaa kolledžil eesmärk jõuda 30% maakonnaväliste tudengiteni.

Noorsootöö

Noorsootöö osapoolte koordineeritud jõupingutused loovad olukorra, kus noored osalevad aktiivselt ning tulemuslikult kogukonna ja omavalitsuse elus.

Mõõdik	Baasväärtus	Siht 2030+
Maakondliku võrgustikuga liitunud noorsootöö asutused ja –projektid ⁵		
Noortevolikogude arv		Kõigis maakonna omavalitsustes

Eesmärgi saavutamiseks kavandatakse strateegilised tegevussuunad

- Noortevolikogude loomine
- Noorsootöö osapoolte tõhus koordineerimine ja infovahetus
- Õpilasmalevate liikumise edendamine
- Noorsootöö teenuste arendamine
- Noorsootöö materiaalse baasi arendamine

Ettevõtlus

Aastaks 2030+ toimib Ida-Virumaal mitmekesine, tugevatel ettevõtlikkushoiakutel tuginev ning suure lisandväärtuse loomist soodustav ettevõtluskeskkond

Mõõdik	Baasväärtus	Siht 2030+
Maakonna SKP ja maailmaturu nafta hinna korrelatsioon	tugev	minimaalne
Keskmine brutokuupalk	6-s maakond Eestis (2018 I kv)	3-s maakond Eestis, vähemalt 90% Tallinna keskmise brutokuupalga tasemest
Ettevõtlusaktiivsus	15-s maakond Eestis	7-s maakond Eestis
Ettevõtete müügitulu (20 ja enam töötajat)	1 793 691 tuh. eurot (2016)	Kasv 10% aastas
Teenuste sektori maht jooksevhindades	557, 9872 mln Eurot (2016)	+ 250 mln eurot ⁶
Hõive määr	61,1% (2017)	60% ⁷

Eesmärgi saavutamiseks kavandatakse strateegilised arengusuunad

- Haridusasutuste ja ettevõtete koostöö parandamine

⁵ Täpsustub töö käigus

⁶ Perioodil 2006-2016 lisandus ca 141 mln eurot

⁷ Arvestusega, et pensionäride hulk maakonnas kasvab, kuid eeldusel, et nad on tööturul aktiivsemad

- Tööjõu kvalifikatsiooni kasvatamine
- Unikaalsete kvalifikatsioonide õppe väljaarendamine maakonnas
- Tehnilise ja loodusteadusliku huvihariduse laiendamine
- Ettevõtluse tugiteenuste arendamine
- Ettevõtjate võrgustumise soodustamine
- Ressursitõhususe kasvatamine
- Keskkonnasõbralikkuse arendamine
- Ringmajanduse arendamine
- Tootmise automatiseerimine ja digitaliseerimine
- Valdkondade vahelise innovatsiooni arendamine
- Maakonna ettevõtluse mitmekesistamine
- PÕXIT-iks ette valmistumine

Turism

Aastaks 2030+ on Ida-Virumaa Tallinna järel esimene turismisihtkoht Eestis.

Mõõdik	Baasväärtus	Siht 2030+
Ööbimiste arv	393 178 (2017)	1 000 000
Voodikohtade arv	4106	6000 ⁸

Eesmärgi saavutamiseks kavandatakse strateegilised tegevussuunad

- Turismiklastri arendamine ja laiendamine
- Hooajalisuse leevendamine
- sihtkoha turundustegevuste pidev rakendamine, maakonna maine parandamine
- turismiettevõtjate maksimaalne kaasamine koostöösse
- Uute investeeringute kaasamine majutuskohdade rajamisse
- Veeteede aktiivne kasutuselevõtt, väikesadamate arendamine ning nende ligipääsetavuse parandamine
- Veega seotud atraktsioonide ja veespordi arendamine
- Transpordiühenduste tugevdamine – laeva- ja lennuühenduse loomine, rongi ja bussiliikluse tihendamine sh. maakonnasisene bussitransport objektidele ja tagasi

⁸ Suhtarv eeldusel, et senine voodikohtade arv tagab senise ööbimiste arvu täituvusega 37%, aga sihiks oleks ca 60% täituvus

- Peipsi põhjaranniku väärtustamine ja ettevõtluseks vajaliku taristu rajamine
- Teenuste ja toodete arendamine
- Kompetentside arendamine

Kultuur ja sport

Aastaks 2030+ toimib Ida-Virumaal rahvusvaheline ja mitmekesine kultuurielu, maakonnas toimivad maakondliku kokkuleppe alusel ühiselt hallatavad olulised kultuuriobjektid.

Mõõdik	Baasväärtus	Siht 2030+
Rahvakultuuri harrastajate arv	4565 (2017)	4600
Kultuurielus osalenute osakaal	75,4% (2015)	85%
Kultuurivaldkonna maakondlike ühisobjektide toimivuse näitajad ⁹		
Rahvusvaheliselt tuntud kultuuriürituste arv ja nende külastajate arv (sh. väliskülalised) ¹⁰		

Aastaks 2030+ toimib maakonnas suurel spordiharrastajate arvul, mitmekesistel sportimisvõimalustel põhinev aktiivne spordielu

Mõõdik	Baasväärtus	Siht 2030+
Spordiharrastajate arv	8723 (2016)	8800 koos mitteametlike harrastajatega 14 000
Kaasaegsete spordikeskuste olemasolu ¹¹		
Eesti meistri liigas osalevate võistkondade arv	2	3
EOK treeneritoetust saavate treenerite arv ¹²	213 (2018), neist 141 EOK toetusega	250, neist 175 EOK toetusega

Eesmärkide saavutamiseks kavandatakse strateegilised arengusuunad

- Narva toetamine 2024 Euroopa kultuuripealinnana
- Kultuuriklastri loomine
- Kultuuri ettevõtluse ja loomemajanduse arendamine,
- Filmifondi arendamine
- Juhendajate ja treenerite ettevalmistamise ja värbamise tugisüsteemi käivitamine

⁹ Täpsustub töö käigus

¹⁰ Täpsustub töö käigus

¹¹ Täpsustub töö käigus

¹² Kutsega treenereid 213, EOK toetusega ei leia

- Sporditaristu arendamine ja kaasaajastamine
- Kultuuritaristu arendamine ja kaasajastamine
- Kultuuri ja spordielu sidustamine teiste valdkondaega (nt. turism, haridus)
- Maakonna esindusvõistkondade Eesti meistriliigades osalemise soodustamine

Sotsiaalvaldkond

Aastaks 2030+ toimib maakonnas kvaliteetne, mitmekesine ning vajadustele vastav sotsiaal- ning tervishoiuteenuste võrgustik, mis tagab kõrged rahvatervise näitajad, elanikele väärika elukvaliteedi igal eluetapil ning maksimaalse võimekuse iseseisvaks toimetulemiseks.

Möödik	Baasväärtus	Siht 2030+
Tervena elatud aastad (sünnihetkel)	50,04 (2015/2016) ¹³	56
Tervise enesehinnang „hea või väga hea“	38 % (2014) ¹⁴	60 %
Kättesaadavate sotsiaal- ja tervishoiuteenuste loend ja ajakohasus ¹⁵		
Suhtelise vaesuse määr	30,5% (2017)	15 %

Eesmärgi saavutamiseks kavandatakse strateegilised tegevussuunad

- Vanemluse ja lastega perede toetamine
- Eakatele kompleksteenuste juurutamine
- Sotsiaal- ja tervishoiuteenuste sidustamine ja kättesaadavuse parandamine
- Kogukonna ja kolmanda sektori panuse kasvatamine sotsiaalvaldkonnas
- HIV ja muu asjakohane ennetustegevus
- Narkomaania leviku vähendamise tegevused
- Kvaliteetsete tervishoiuteenuste tagamine
- Ühiste terviseedenduse tegevuste rakendamine

¹³ Võrreldes 2006/2007 on isegi langenud, siis oli 53,08 (eesti keskmine 51,95), 2015/2016 oli Eesti keskmine 55,67)

¹⁴ Eesti keskmine 58,3 % 2014

¹⁵ Täpsustub töö käigus